

*Triple-A-vereniging opgericht 20-10-1992.
Correspondentieadres:
Secretaris Jan Vonk
De Hoogt 14, 2977 LA Goudriaan*

www.triple-a-vereniging.nl

NIEUWSBRIEF

Inhoudsopgave

Beste leden	2
Bestuursleden	2
Notulen	3
Koeienfokkerij in conservatief Amerika	8
Bedrijfsreportage familie Keuper	11
Artikel 25 jaar Triple-A-vereniging	13

pag.

2
2
3
8
11
13

Mark Yeazel bekijkt Batenburg Ginster 2047 rf, de volle zus van Stellando en moeder van Geronimo en Mandela, bij melkveebedrijf Batenburg in Giethoorn.

Beste leden,

We kunnen weer terugkijken op een geslaagde jaarvergadering op 25 november in Nieuwe Niedorp. Alleen het eten was niet geslaagd, vorig jaar overkwam ons hetzelfde en dus moet ik weer mijn excuses aanbieden. We vinden het echt vervelend dat er weer te weinig eten was. De opkomst was overweldigend met ruim boven de 200 personen, maar de locatie had aangegeven dat ze flexibel genoeg was om dat aan te kunnen. Helaas bleek dat niet het geval te zijn. We zijn de dorpshuizen en cafés een beetje ontgroeid. De volgende keer moet dit echt beter. Verder mogen we denk ik zeer tevreden zijn met de hele dag. Mark Yeazel had een goed verhaal over de X-games in de fokkerij en het showgebeuren, over de risico's die genomen worden, waarvan de hele sector de dupe kan worden. De hele presentatie en de vertaling ervan staat op onze site. Piet Beers heeft op zijn eigen wijze ons mee terug genomen naar de begintijd van Triple-A in Nederland en in het bijzonder de oprichting van onze vereniging, 25 jaar geleden. En sinterklaas kwam geheel onverwacht nog langs, wat ook nog hilarische momenten opleverde.

Het middagprogramma was een excursie naar de nieuwe stal van de familie Klaver. Een prachtige stal met een heel beste uniforme koppel koeien. Ook vanaf deze plaats nogmaals dank voor de ontvangst. Ik wil hier ook nog even herinneren aan de bestuursverkiezing. Peter en Eelco zijn beide herkozen. Peter gaat zijn tweede en Eelco zijn vierde termijn in. Eelco stopt wel als penningmeester, hij heeft dit nu 15 jaar gedaan en daar wil ik hem nogmaals voor bedanken. Wie hem opvolgt, is nog niet duidelijk, misschien dat we daar nog een nieuw bestuurslid voor zoeken.

De Initiatiefgroep Fokkerij en Levensduur is niet opgericht vanuit onze vereniging, dit wordt soms gedacht. Wel is het zo dat met Peter Aalberts en Jan Schilder en mijn persoon de groep een hoog Triple-A-gehalte heeft. Voor sommigen te veel maar ook voor deze club geldt,

net als voor de Triple-A-vereniging, het algemene belang. We doen het voor alle veehouders, niet voor een bepaalde groep. De levensduur van de koeien moet omhoog en kan omhoog. Moet omhoog omdat het gunstig is binnen de fosfaatregeling, maar ook om economische redenen en het goed is voor het imago. En dat de levensduur omhoog kan juist ook door fokkerij, hebben we gezien bij de aanhoudingscijfers. Tussen de beste stier en de slechtste stier in die lijst, zit een verschil in levensduur van de dochters van bijna 2,5 jaar. Dus er is veel mogelijk en daarom willen we proberen, zo mogelijk met iedereen die de fokkerij een warm hart toedraagt, meer aandacht te geven aan de levensduur. 9 maart is het symposium in Heerenveen, het belooft een interessante dag te worden, iedereen van harte uitgenodigd. Ik wens iedereen weer veel leesplezier en een prachtig groeiseizoen.

Johan van Houwelingen, voorzitter.

Bestuursleden

Voorzitter

Johan van Houwelingen
Meerkoetenweg 32
8218 NA Lelystad (Fl)
johan-houwelingen@live.nl

Vice-voorzitter

Catrinus Deinum
Buitenveld 38
9269 TV Veenwouden (Fr)
cdeinum@hetnet.nl

Penningmeester

Eelco Zandvliet
De Plasse 25
8404 BP Langezwaag (Fr)
afkezandvliet@hetnet.nl

Secretaris

Jan Vonk
De Hoogte 14
2977 LA Goudriaan (ZH)
jan@boerenbedenbrood.nl

Faciliteiten

Sietske de Groot
Vuursteenweg 6
8255 PP Swifterbant (Fl)

p.zonneveld@freeler.nl

Lid

Peter Aalberts
Jan van Nassaulaan 12
8355 VA Giethoorn (Ov)
p.aalberts@agroweb.nl

Willem Brandts
Broeksestraat 32
6691 EX Gendt (Gld)

Fedde van der Meer
Zuidelijke Tweederdeweg 21
9521 LA Nieuw-Buinen (Dr)
[wempfvdandermeer@online.nl](mailto:wenfvdandermeer@online.nl)

Jeroen van Maanen
Priempad 1
3896 LJ Zeewolde (Fl)
j.van.maanen@planet.nl

Corne van Zandwijk
Trechterbeker 5
9531 PB Borger (Dr)
corneevanzandwijk@planet.nl

Notulen

Verslag jaarvergadering van de
Vereniging voor gebruikers van het
Triple-A-systeem
Gehouden op 25 november 2017 te
Nieuwe Niedorp
Aanwezig: 203 personen

Opening

Johan opent de vergadering en heet speciaal de sprekers en buitenlandse gasten welkom. In het bijzonder wil ik de sprekers welkom heten, Mark en Joy Yeazel, Piet Beers en de familie Klaver. I like to welcome Mark and Joy. It is very special to us that you came from Ohio, to stay with us during this meeting. Also a special welcome to the board of the Triple-A farmersclub from Ireland, die overkwamen om de bestuursvergadering bij te wonen en een aantal bedrijven te bezoeken. Ook een speciaal welkom aan de oud-bestuursleden. Het is overmorgen de 100ste geboortedag van Bill Weeks. En vorige maand 25 jaar geleden dat onze vereniging is opgericht. We doen niet aan persoonsverheerlijking maar het is mooi dat het gedachtegoed

van Bill nog steeds voortleeft. De reden waarom hij met Triple-A is begonnen, was simpelweg omdat koeien beter konden en dat hij daarmee boerenfamilies kon helpen om makkelijker een inkomen te halen uit hun bedrijf. Dat is nog steeds zo en belangrijker dan ooit. We mogen als melkveehouders blij zijn dat 25 jaar geleden Ab de Groot en de andere oprichters, maar Ab was de initiatiefnemer, de noodzaak zag van een vereniging om zodoende georganiseerd Triple-A te kunnen verdedigen. Dat was toen nodig, omdat het anders maar de vraag was of Triple-A het gered had in Nederland. Er was in het begin veel tegenwerking. Maar er is door het toenmalige bestuur veel bereikt: het waarborgen dat het runder analyse systeem onafhankelijk bleef en dat de stieren geanalyseerd werden.

Een vol dorps huis in Nieuw Niedorp. Piet Beers neemt de toehoorders mee terug naar eind jaren tachtig en begin jaren negentig.

Toen dat gerealiseerd was, hebben we ons regelmatig de vraag gesteld of de vereniging nog wel nodig was. Als je terugkijkt en zeker de laatste jaren, dan is er een belangrijke rol voor de vereniging. Toen we in 2013 lid werden van de NVO was dat misschien wel het moeilijkste moment van de afgelopen 25 jaar, omdat we niet eensgezind waren op dat moment, sommigen vroegen zich af of een onafhankelijke vereniging als de onze zich wel aan moest sluiten bij een andere club. Als we op de laatste vier jaar terugkijken, dan is het een goed besluit geweest. Samen met de NVO

hebben we al veel dingen onder de aandacht kunnen brengen. De fokkerij wereld wordt steeds commerciëler, die kijkt niet meer kritisch naar zichzelf, dan is het belangrijk dat er een onafhankelijk orgaan is dat controleert of waargemaakt wordt wat is beloofd. De genomics zeepbel ontploft, boeren zien het zelf ook als ze vaarzen aan de melk krijgen die niet lijken op wat ze verwacht hadden. De komst van genomics heeft ertoe bijgedragen dat nog meer veehouders hun koeien laten analyseren, ze zijn er klaar mee. Een ander punt is dat de wereld verandert. De kijk van de wereld op de landbouw, dus ook op de veehouderij verandert ook snel. En daar moeten we goed mee omgaan, dat is een hele uitdaging. Er wordt steeds meer van ons geëist. Vorm, functie en verantwoordelijkheid is hier door Jan genoemd. Vorm en functie dat is Triple-A. De analyseurs zien en horen ontzettend veel. Zij komen overal en kunnen de hele veeverbeteringswereld overzien en signaleren daarmee veel, wat goed gaat en wat niet. Met die signalen kunnen wij als vereniging weer aan de slag. Het is belangrijk dat we als praktische mensen mee kunnen denken, en vooral ook op tijd mee kunnen denken. Want we zijn wel verantwoordelijk voor wat we creëren, daar moet je je van bewust zijn bij elke koe die je insemineert.

We hebben met Triple-A al 25 jaar een ijzersterk verhaal. Want Triple-A staat simpelweg voor de wetten van de natuur. Ook al lijkt het tegenwoordig met allerlei sensoren en apps op je telefoon dat het allemaal verder van de natuur af komt te staan. Het zijn soms handige hulpmiddelen, maar ze vervangen niet de kennis en het werken met de natuur. 25 jaar geleden was het voor de pioniers van Triple-A kijken naar de fokkerij met een andere kijk, het lopen van een ander pad. Als je dan vooroploopt, is het soms lastig je weg te vinden. Nu kunnen we terugkijken op 25 jaar Triple-A-vereniging en zien zes analyseurs in Nederland en duizenden veehouders die met Triple-A werken. En hier vandaag een grote groep bij elkaar om weer een fantastische dag te beleven. Wie had dat ooit kunnen denken.

Ingekomen stukken en mededelingen

- Bestuur en Jan Schilder hebben een gesprek gehad met CRV bij Eelco. Een jaar ervoor vond een dergelijke ontmoeting bij de familie Vernooij in Schalkwijk plaats. Het grote verschil is dat wij denken in koeien, zij in fokwaarden. Ons advies blijft: ga stiermoeders analyseren. Het heeft er toe geleid dat Pieter van Goor een 1 april grap uitgehaald heeft
- Daarna nog een gesprek gehad met NVO, CRV. NVO-GES
- NVO, goed te zien dat de TIP-index economisch beter aansluit op de huidige omstandigheden
- NVO en KI Samen druk met stamboek
- De Initiatiefgroep Fokkerij en Levensduur houdt op 9 maart een themadag... Spreker is onder andere Don Bennink
- Valacon onderzoek Triple-A en levensduur, hiervoor krijgen alle leden een enquête thuis met het verzoek die in te vullen

Zomaar een mooi plaatje van een Amerikaanse Triple-A-gebruiker op Facebook: een Chelios x Bambino (FBI x Storm) van Kelley Alger uit Ohio.

Vervolgens kwam er via Jan Schilder een mededeling van Phil Hasheider:

Jan Schilder vroeg of ik een boodschap wilde sturen naar de Triple-A-vereniging, als erkenning voor het 25-jarig jubileum. Ik zei dat ik daar heel graag een paar opmerkingen over wilde maken. Het was me een groot genoegen om tijdens mijn

eerste drie bezoeken in januari, maart en november 1989, kennis te maken met vele veehouders in Nederland. Toen heb ik veel van jullie ontmoet die belangrijk zijn geworden voor de ontwikkeling van deze vereniging. Ik was twee keer eerder naar Nederland geweest, maar had toen niet de kans om iets van de veehouderij mee te krijgen.

Tijdens mijn bezoeken waardeerde ik altijd het warme onthaal op alle bedrijven waar ik analyseerde. Het is deze gastvrijheid die mij het meest is bijgebleven en waar ik altijd dankbaar voor zal zijn. Ik prijs mijzelf gelukkig dat ik veel veehouders heb ontmoet die een belangrijk onderdeel zijn geworden van de eerste Triple-A-bijeenkomsten, welke nu zijn uitgegroeid tot deze club. Ik wil vooral Meint Posthumus vermelden, maar ook Jan en Coby Schilder, hun ouders en broers en zussen. Ook Piet en Joke Beers (die toen nog koeien molken) gaven me de broodnodige ontspanning en een luisterend oor voor de bezorgdheid die ik toen had, ook al hadden ze toen nog een jong gezin om voor te zorgen. Het was ook altijd een plezier om Jan Zwolle te ontmoeten en om te luisteren naar zijn interessante perspectieven. Ook wil ik Hubertus Sell noemen, die altijd de stem van de melkveehouder blijft vertegenwoordigen. Ik realiseer me dat ik een heleboel namen vergeet, sorry daarvoor, maar ik herinner me nog vele van jullie gezichten, zelfs nu, zoveel jaar later.

Tegenspoed en uitdagingen kunnen altijd het beste in elk van ons naar boven brengen. Dan merken we dat we tot dingen in staat zijn die we nooit voor mogelijk hadden gehouden. Van de stappen die toen zijn gezet, zijn de gevolgen boven verwachting en daar kunnen jullie nog steeds van profiteren en genieten. Wie had gedacht dat na mijn eerste bezoek in januari 1989 een club als deze werkelijkheid zou worden? En wie had kunnen voorspellen dat na de stressvolle eerste stappen de club nu een stem en een belichaming is geworden van de vele veehouders en veehoudsters en een unieke plaats inneemt in de veehouderij van Nederland en Europa? Dat zijn de dingen die jullie hebben bereikt. Hoewel ik nu niet

aanwezig ben op jullie vergadering, kunnen jullie er zeker van zijn dat ik mijn glas op jullie zal heffen en proost op jullie gezondheid. De beste wensen voor jullie allemaal en op het aanhoudende succes van jullie vereniging.

Philip Hasheider

Ook werd een unieke videofelicitering door Mary Weeks getoond.

Nog een plaatje van Facebook met als bijschrift: Dit is de 33^e koe op ons bedrijf die honderdduizend pakken melk heeft geproduceerd en zal deze week voor de 8^e keer kalven. Nr. 34 heeft vorige maand de 100.000 kg vol gemaakt en de nr. 35 is in aantocht. Ze is een Canvas x Leif van Richard Blenke uit Hertme, Overijsel.

Notulen

Er zijn geen opmerkingen of vragen over de notulen, die daarmee worden goedgekeurd.

Financiën

Eelco presenteert de financiële situatie van de vereniging:

Ontvangsten

Saldo rekening 1-1-2016: € 5.096,20

Contributie: € 6.297,50

Totaal: € 11.393,70

Uitgaven

Jaarvergadering: € 1.555,00

Vergaderkosten & nieuwsbrief:

€ 2.650,33

NVO-contributie: € 225,00

Shieldmark: € 689,55
Website: € 64,13
Bankkosten: € 89,90
Overige kosten: € 195,24

Nieuw saldo 1-1-2017: € 5.924,55

De kascontrolecommissie, bestaande uit Anne Heida en Anne Kalsbeek, hebben de boeken correct bevonden.

Bestuursverkiezingen

Peter Aalberts en Eelco Zandvliet zijn beiden aftredend en herkiesbaar. Aangezien er geen tegenkandidaten zijn, worden beiden herkozen.

Rondvraag

Tijdens de rondvraag wordt om extra uitleg over de brief van Valacon gevraagd. Johan kan die goed geven en benadrukt dat het inderdaad om een momentopname gaat (fosfaatreductie zorgt voor extra afvoer), maar dat de steekproef wel degelijk voor een goed beeld van de afvoer kan zorgen. Daarnaast is iedereen uiteraard vrij om hier wel of niet aan deel te nemen. Er wordt toegezegd dat in de nieuwsbrief de bestuursleden en hun verantwoordelijkheid worden genoemd. Dit is overigens ook op de website te vinden.

Johan van Houwelingen sluit dit gedeelte van de vergadering af en geeft **Mark Yeazel** het woord: Mark vertelt over zijn bedrijf: 125 koeien en twee robots. Wat betreft de fokkerij in het algemeen maakt hij de vergelijking met de X-games, een extreem uitdagende sport, vergelijkbaar met extreme zaken in de veehouderij die de koeien niet tot dienst zijn. In zijn ogen zijn dit extreme genomic selection, extreme showfokkerij en extreem grote bedrijven. Deze zaken helpen de koe niet. Mark werkt al sinds 1983 met Triple-A en vindt fokkerij veel meer het werk van een artiest, iets maken, iets creëren. Voor hem was dit al heel vroeg een reden om met rode Holsteins te gaan fokken in combinatie met hoornloosheid. Op dit moment richt hij zich op hitteresistentie. De complete presentatie is te zien op www.triple-a-vereniging.nl onder artikelen.

Oud-voorzitter **Piet Beers** vertelt over het begin van de vereniging:

Het bestuur heeft mij gevraagd u iets te vertellen over het begin van de vereniging. Dat wil ik graag doen, maar dat vraagt wel een mindset en switch van u, want ik ga u mee terugnemen naar de jaren tachtig van de vorige eeuw. Ik heb getracht de sfeer en de omstandigheden van toen in woorden te vangen en ga nu proberen die op jullie over te brengen. Meint Posthumus, destijds freelance journalist van o.a. de Veeteelt, had een artikel geschreven over het aAa-systeem, wat werd gepubliceerd in de Veeteelt in februari 1988. Dat wekte de interesse van een aantal veehouders.

Gespot in Zwitserland. De 7-jarige Viamala, dochter van Vigor van Ernst Meier uit Obfelden.

In 1989 kwam er een aAa-analyseur uit Amerika naar Nederland, op uitnodiging van de particuliere K.I. Nieuw Leven. Phil Hasheider was zijn naam. Hij gaf lezingen bij o.a. fokstudieclubs en legde daarin de filosofie en de werking van het systeem uit, dat door Bill Weeks was ontwikkeld en al sinds de jaren '50 in Amerika door vele veehouders gebruikt werd. Phil Hasheider was en is een zeer gepassioneerd verteller en zijn uitleg over het systeem en de filosofie er achter maakte veel indruk, ook op Jan Schilder, een jonge werknemer bij K.I. Nieuw Leven. Hij was een jonge hond, onzeker, maar leergierig en behept met een behoorlijke dosis interesse in de fokkerij, die hij genetisch had meegekregen van zijn moeder. aAa liet

Jan niet meer los en hij besloot om analyseur te worden. Daarvoor moest hij testen doen, opgesteld door de Amerikaanse organisatie, en een cursus Engels volgen... En hij beëindigde zijn dienstverband bij K.I. Nieuw Leven, want aAa en een commerciële fokkerijorganisatie gaan niet samen. Dat werd hem niet in dank afgenomen door de directeur, die inmiddels het trademark wettelijk had gedeponereerd voor Europa en een gerechtelijke procedure opstartte tegen Jan.

Het was voorjaar 1992. Jan bezocht Het bedrijf van Ab en Sietske de Groot in de Flevopolder en na het analyseren uitte Jan op zijn bekende wijze zijn frustratie en boosheid over de hele gang van zaken. En gaf aan het eigenlijk niet meer te zien zitten en overwoog om maar weer te gaan bloemen snijden in de kas, waar hij voor dit avontuur een aantal jaren had gewerkt. Dit heeft Ab er toe aangezet om een aantal aAa-gebruikers, verspreid over Nederland, te gaan bellen met de dringende oproep: "We moeten iets doen, anders staat de onafhankelijkheid en daarmee de betrouwbaarheid van het systeem op het spel, we moeten Jan helpen!!" Deze telefoonronde resulteerde in een bijeenkomst van een 17-tal verontruste gebruikers van het Runder Analyse Systeem op 25 juni 1992. Gevolg: op 17 september 1992 richtten 14 veehouders de R.A.S. vereniging op: Vereniging van gebruikers van het Runder Analyse Systeem. We vermeden het gebruik van de term aAa om geen proces aan ons broek te krijgen. Doel van de vereniging: (zoals de voorzitter in zijn openingswoord al memoreerde) onafhankelijkheid van het systeem waarborgen en dat het blijft werken onder de paraplu van de Amerikaanse organisatie en promoten van het systeem in de breedste zin van het woord.

Een van die promotieactiviteiten was het laten ontwikkelen (door mijn vrouw Joke) en verspreiden van deze sticker. We stortten elk honderd gulden in de kas om startkapitaal te hebben. We benoemden een voorzitter, Ab de Groot, een secretaris, Aldert van der Spek en een penningmeester, Jacob Molenaar.

Gespot in Zwitserland. Deze vaars is een dochter van Solomon uit een halfzus van Viamala op de vorige foto en eveneens eigendom van Ernst Meijer uit Obfelden.

We organiseerden onze oprichtingsvergadering op 20 oktober 1992 in De Meern, met als spreker analyseur Jim Sarbacker en als vertaler Jacob Chardon, destijds directeur van K.I. Oost. Voor alle duidelijkheid, er was nog geen CR Delta, laat staan CRV. We hadden te maken met K.I. Noord-West, K.I. Zuid en K.I. Oost. Er waren een kleine honderd belangstellenden aanwezig bij deze vergadering. Het komt nu misschien over alsof het allemaal heel simpel was, en dat was het in feite ook, maar tegelijk ook heel bijzonder. Denk je eens in: je brengt een aantal mensen bijeen, die elkaar niet kennen, totaal verschillend qua karakter, maar wel met een gemeenschappelijk doel. En het werkte, door o.a. ieders specialiteit te benutten voor dit doel. De discussies liepen soms onnodig hoog op tijdens de bestuursvergaderingen, die altijd gehouden werden bij Ab en Sietske in de woonkamer (kostenbesparend en gezelliger). Als het te gek werd, greep Ab in met de woorden: "Waar gaat het eigenlijk over, laten we het simpel houden!" We gingen een nieuwsbrief uitgeven, de eerste verscheen in januari 1993, met daarin o.a. de aankondiging van regiobijeenkomsten, die we gingen organiseren door het hele land. Met als doel: ervaringen uitwisselen van gebruikers en het systeem meer onder de aandacht brengen van de veehouders. Ieder jaar werden er op de jaarvergadering belangrijke sprekers uitgenodigd uit binnen- en buitenland. Ik

heb het altijd als heel bijzonder ervaren om deze mensen te mogen uitnodigen en te ontmoeten.

Wat in de jaren erna gebeurde, was een enorme beloning voor het bestuur en voor de tomeloze inzet van de mensen van het eerste uur: de tijd, de vele kilometers en het vele vertaalwerk. Het aantal gebruikers groeide gestaag en langzaam groeide het besef in Arnhem, dat ze niet meer om de vragen van de vele veehouders heen konden. We werden niet meer als snotneuzen weggezet. Maar als gelijkwaardige gesprekspartners behandeld. Een belangrijk aandeel hierin hebben de bestuurders, die na mij zijn gekomen en voor wie ik heel veel respect heb. De moraal van het verhaal is: Als je ergens in gelooft en bereid bent om er veel tijd en positieve energie in te steken, je samen met een groepje gelijkgestemden je doel kunt bereiken!! Tot slot wil ik u attent maken op een artikel in het blad 'Melkvee' van vandaag, geschreven door Anne Hiemstra, waarin hij een aantal mensen van het eerste uur en bestuurders van nu aan het woord laat. Ik dank u voor uw aandacht.
Piet Beers

Als laatste vertelt **John Klaver** iets over het bedrijf dat we die middag gaan bezoeken. 350 melkkoeien, 2.300 melkgeiten en 300 melkschapen vormen de basis van dit bedrijf. En van alle melk maakt men de bekende Klaver kaas. Kortom, dit zijn ondernemers. Vanaf het begin werken ze met Triple-A. Tijdens de excursie die middag zagen we een prachtig bedrijf waar men sinds kort, na veel geduld, werkt in een nieuwe rundveestal. Bevolkt met koeien die laten zien dat langdurig gebruik van Triple-A leidt tot een uitstekende balans tussen vorm en functie.

Jan Vonk

Koeienfokkerij in conservatief Amerika

Lancaster County in de staat Pennsylvania, in het oosten van de VS kenmerkt zich door buggy's met paarden

en Amish in klederdracht. Bepaald geen gebied waar je op zoek gaat naar aAa-fokkerij of veehouders met opvallende koeien. Maar nadat ik dit gebied meerdere keren had bezocht, wist ik beter: er zijn prima koeien met heel fanatieke eigenaren, die tot uitstekende resultaten komen.

De manier van leven van veel inwoners van dit gebied in de VS wordt bepaald door regels die voortkomen uit geloofsovertuiging. Rond 1700 zijn de voorouders gevlucht naar Amerika, omdat het leven in Europa voor hen onmogelijk werd. De meesten zijn afkomstig uit Zwitserland en Duitsland. De voornaamste reden van emigratie was dat deze mensen overtuigd zijn van de doop als volwassene. In de tijd rond 1700 was dit een reden voor de overheid om deze mensen heftig te vervolgen en te doden, deze vorm van doop, anabaptisme genoemd, werd niet geaccepteerd. Belangrijke waarden voor deze zogenoemde plain people (eenvoudige mensen) zijn wereldmijding en het vasthouden aan bepaalde kledingvoorschriften, wat hen zeker in onze tijd opvallend maakt en ook een toeristische attractie.

Een 10-jarige Buck Val-dochter bij Jake Esh.

Jaren geleden ben ik met deze mensen in contact gekomen door de studie van mijn zus en zes jaar geleden ging mijn wens in vervulling om hen te bezoeken. Door contacten die door mijn zus tot stand werden gebracht, ontmoette ik niet alleen geloofsgenoten, maar ook vakgenoten met eenzelfde passie voor koeien en eenzelfde voorkeur voor aAa-paringen.

Dit jaar bezocht ik voor de derde keer deze familie Esh, welke inmiddels vrienden zijn geworden. In de voorbereiding op deze reis vroeg Jake Esh mij of ik iets wilde vertellen over Nederland, ons bedrijf en met name over duurzaamheid en duurzame productie, maar daarover verderop meer. Het houden van koeien gebeurt in Lancaster op een andere manier dan bij ons gebruikelijk is. De grupstal is gemeengoed en de koppels zijn allemaal rond de 40 koeien. Deze dieren worden door de familie verzorgd, iedereen helpt mee. Het werk op het land gebeurt met paarden of muilezels, wat de oppervlakte dus beperkt. Men verbouwt met name maïs, zowel voor voedermaïs als voor de zoete kolven. Daarnaast luzerne, geoogst als hooi, in mijn ogen echt super ruwvoer. Bij de familie Esh worden de koeien geweid op een standweide, maar dat is niet overal gemeengoed. Gras zoals wij dit kennen, komt voor als groenbemester en wordt soms geoogst in balen. Naast deze voedergewassen is er soms ook de teelt van tabak of soja. Ondanks de beperkingen die men heeft door het gebruik van paarden en de kleinschaligheid, is het fanatisme en de kennis van deze boeren echt verrassend. De gewassen staan er over het algemeen uitstekend bij en ook de koeien worden prima verzorgd.

Rechts een Shottle-dochter bij Amos Stoltzfus.

Wat betreft fokkerij is er net zoveel verscheidenheid als in Nederland, waarbij de nadruk op exterieur soms wat groter is. Ik heb de dieren van gastheer Jake Esh echt met veel plezier gemolken

en moeten constateren dat ze meer geven dan thuis. Dit verzacht het ongemak van melken met ketels. Jake gebruikt al 30 jaar aAa en wordt daarbij geholpen door de broers Sam en Amos Stoltzfus. Deze twee broers zijn beiden boer, maar beheren ook een soort advies- en inseminatiebedrijf (Stolhaven Genetics). Ze hebben sperma op voorraad en maken dagelijks een inseminatieronde. Daarbij geven ze ook paringsadvies per koe, gebaseerd op aAa. Sommige van hun stieren hebben ze zelf gefokt, bijvoorbeeld Furious, een zoon van Citamatt, uit een moeder van Leduc, met als code 561. Van deze stier zag ik bij beide broers prima dochters. Uit de afstamming blijkt dat ze niet bang zijn oude bloedlijnen te gebruiken en niet streven naar snelle fokkerij, vandaar ook hun slogan: 'Building cows that last!'

Barn Meeting bij de Amish.

Via hen is voor dit gebied ook de Nederlandse Norwin beschikbaar, evenals nog enkele stieren van KI Samen. Deze beide broers organiseren ook regelmatig een zogenaamde barn meeting (ontmoeting in de stal). Tijdens een dergelijke bijeenkomst komt een groep veehouders naar een bedrijf en worden de koeien bekeken. Daarna is er een spreker die een bepaald aspect van fokkerij belicht (waar ken ik dit van?). Omdat de Amish thuis kerk houden, heeft iedere boerderij wel een ruimte waar 60 à 70 mensen in kunnen. Door deze broers werd ik uitgenodigd om als spreker op te treden, wat nog een hele uitdaging was. Naast eigen stieren en KI Samen betreft Stolhaven Genetics ook sperma van Triple Hil Sires. Dit is een klein samenwerkingsverband tussen drie mannen die de passie delen om een

tegenwicht te bieden aan de hedendaagse fokkerij die in hun ogen niet duurzaam is. Triple-A is daarbij hun leidraad, naast diepe stambomen en het gebruik van outcross stieren. Opvallend is dat ze daarnaast ook Triple Hil Photography hebben, waarbij ze pretenderen de onbewerkte foto te laten zien. Sommige stieren zijn net gewassen en nauwelijks geschoren als ze op de foto gaan, wat wel heel veel realiteit weergeeft (triplehilsires.com).

In deze wereld van Amish, aAa-voorkeur, kleinschaligheid en groot fanatisme, mocht ik dus een toespraak houden. Zoiets begint dan om 9.00 uur, waarbij de eerste Amish veehouder om 8.45 uur door de stal liep. Het fanatisme en de wil om het beter te doen vielen mij echt op, wat ook aangeeft dat dit geen hobbyboeren zijn: velen moeten met 40 koeien een gezin van acht kinderen in leven houden. Aangezien op ons bedrijf dag en nacht geweid wordt en we geen maïs voeren, waren de verschillen enorm, wat tot prachtige gesprekken leidde. De visie op fokkerij werd echter breed gedeeld, evenals het beheer van data (ze zijn vrijwel allemaal aan de melkcontrole), wat ook daar voor veel vragen zorgt. Aanhoudingscijfers zijn er nieuw en nadat ik dat had uitgelegd, zullen er wellicht vragen naar het stamboek gaan. Prachtig om deze mensen te ontmoeten en met elkaar na te denken over fokkerij en management, met het gedeelde doel om een langlevende koe te fokken.

Omdat ik voor de derde keer bij de familie Esh was en mijn vrouw voor het eerst, hadden we vooraf besloten dat we ook een gedeelte van de vakantie op een ander adres door zouden brengen. Via een vriendin van mijn zus hadden we gevraagd naar een ander adres, omdat we wel graag bij mensen in huis willen zodat je het leven van Amish en Mennonieten van dichtbij meemaakt. Het werd weer een boerderij. Deze Mennonieten leefden een uur ten noordwesten van de familie Esh. Mennonieten delen weliswaar het anabaptisme met de Amish, maar ze rijden wel in auto's en gebruiken moderne machines. Zo kwamen we terecht bij de ons onbekende familie

Weaver (Weaverline Holsteins). Een grupstalbedrijf met 90 koeien aan de melk en ruim 100 stuks jongvee. Er wordt driemaal daags gemolken met een productie van rond de 11000 kg. Voeding bestaat vooral uit maïs en luzerne, wat gemengd wordt verstrekt. Wat betreft fokkerij volgt Jay Weaver nu de markt en fokt wat wordt gevraagd, veel genomics dus. Wat me opviel waren de zware kalveren die bij de vaarzen werden geboren, veel bevallingen in mijn ogen te zwaar. Jay zette veel tijd opzij om ons zoveel mogelijk te laten zien. Bij een grupstal met 200 koeien in vier rijen keek ik mijn ogen uit. Voeding was hier wel een punt, op het moment dat we er waren, constateerde de dierenarts dat er twee koeien een lebmaagverdraaiing hadden. Uit de reactie van de veehouder maakte ik op dat het de normaalste zaak van de wereld was. Toen ik Jay ernaar vroeg, zei hij dat lebmaagverdraaiingen en slepende melkziekte vijand nummer één zijn van veel bedrijven. Gezien de hoeveelheden krachtvoer die worden gevoerd, zal dat nog wel even zo blijven.

Veel bezoekers bij de Farm Picknick.

Op de vrijdagavond was er een zogenaamde Farm Picknick. Een jaarlijks evenement waarbij veehouders uit de regio een bedrijf bezoeken en met elkaar eten. Uiteraard ga je dan mee. Musser Ridge Farm is van een Mennonieten-familie, men melkt ruim 120 koeien in een moderne ligboxenstal met zand in de boxen. Enorm grote koeien die zich in dit milieu wel goed handhaafden. Gezien de maten van de koeien zette ik wel vraagtekens bij de duurzaamheid.

Genomics speelde ook daar een belangrijke rol. Opvallend was ook dat er weinig oude koeien te zien waren. Wat wel opviel was dat er enorm veel mensen op zoiets afkomen. In totaal waren er meer dan 700 mensen! Op een gegeven moment was er wel paniek bij de organisatie, omdat de spreker voor die avond (boerin van het jaar) een half uur voor aanvang afbelde. Na enig aandringen van Jay, heb ik die avond nogmaals het verhaal van duurzaamheid, Triple-A-fokkerij en weidende koeien mogen vertellen, een hele eer.

Heel leuk was het om die avond Amy Bickham te ontmoeten, zij is sinds kort beëdigd analyseur. Het valt volgens haar nog niet mee om de boeren enthousiast te krijgen. Show en emotie speelt een nog grotere rol dan hier. Wat wel leuk was om te horen, was dat Amy de paringen verzorgde als Jay vroeger op vakantie was. Na mijn voorzichtige suggestie dat hij goede oude koeien had en wel veel (te) smalle vaarzen, gaf hij toe dat handel niet altijd voor betere koeien zorgt...

Koeien fokken in conservatief Amerika is net als in Nederland een hele uitdaging. Ik ben blij om aan de overkant van de oceaan mensen te hebben ontmoet, die de moed hebben om het verschil te maken en tegen de stroom in te gaan. The breed needs them!

Jan Vonk

Bedrijfsreportage bij de familie Keuper te Megchelen (Gld.)

Ik ben Tom Keuper, 38 jaar, getrouwd met Gerdien en vader van Lennart (2) en Hendrik (9 maanden). In maatschap met mijn vader Frits en moeder Willemien (beiden 63) run ik een melkveebedrijf met de naam 'de Raesfeltstede'.

Algemene bedrijfsgegevens en strategie:

Ons bedrijf vertoont veel overeenkomsten met de Ierse melkveehouderij. Op ons bedrijf staat het grasland centraal. We proberen de grasproductie te maximaliseren en gebruiken de koeien om hier zo

goedkoop mogelijk melk van te maken, door ze maximaal te weiden. De melkproductie per koe is bij ons een resultante van grasland- en beweidingsmanagement en geen doel op zichzelf. Een hoge graslandproductie is dit wel. Daarom kiezen we voor een stripgraassysteem, waarbij de koeien na elke melkbeurt een nieuwe strook gras krijgen en waarbij het eerder afgegraasde deel wordt afgesloten voor een maximale hergroei. Gestreefd wordt om van half maart tot half november dag en nacht te weiden zonder ruwvoer bij te voeren. Er wordt dan alleen 2 à 3 kg A-brok in de melkstal bijgevoerd. Wekelijks wordt op het bedrijf de grasvoorraad gemeten en met het Ierse computerprogramma Agrinet een beweidingsplanning gemaakt voor de komende week. De moeilijkste periode om goed te weiden is de zomerperiode, vooral wanneer er weinig neerslag valt. Dan speelt de 'zomerdip' van het gras ons parten. Het gras schiet dan snel in de aar en de groei en voederwaarde van het gras dalen dan snel. Door wat meer variatie aan soorten in de grasmat aan te brengen, hopen we dit wat beter op te kunnen vangen. Smalle weegbree, cichorei (weidetype uit NZ) en klaver kunnen beter tegen droogte en de keuze voor grasmengsels met alleen laat doorschietende rassen Engels raaigras zorgt voor gras dat minder snel in de aar schiet.

Raesfelts Hinke, Rivelino 518 x Willem (Gogo x Lima) x Stadel. 1.542 dagen 35.293 kg melk met 4,40% vet en 3,43% eiwit.

Ons bedrijf omvat 54 ha grasland op kleigrond (25%-55% afslibbaar), 110 melkkoeien, 50 stuks jongvee en twee

stieren in een ligboxenstal met swing-over melkstal.

24 ha ligt direct aan de stal, daarnaast nog 20 ha beweidbaar na het oversteken van de weg. 10 ha ligt op 1,5 km en wordt gebruikt om in te kuilen en het oudere jongvee te weiden. Er wordt maximaal geweid en alle dieren kalven in het voorjaar af. 70% in februari, 20% in maart en 10% in april. Hiermee proberen we de piek van de grasgroei en de voeropname van de veestapel synchroon te laten lopen. Hierdoor hoeft er minder ingekuild te worden en is er minder krachtvoer nodig.

De melkproductie per koe schommelt rond de 6.500 kg met 4,45% en 3,60% eiwit. De jaarlijkse krachtvoergift bedraagt 1.100 kg per koe per jaar. Alle krachtvoer wordt in de melkstal verstrekt en alle koeien krijgen dezelfde hoeveelheid brok. Er wordt meestal Standaard A-brok gevoerd. De totale voerkosten op ons bedrijf in 2016 waren 4,2 cent per kg melk en de kosten voor eigen mechanisatie en loonwerk samen 5,0 cent per kg melk.

Hoe lang gebruik je aAa al en wat zijn je ervaringen?

Op ons bedrijf wordt inmiddels 20 jaar met aAa gewerkt. Van oudsher waren er vooral roodbonte koeien op ons bedrijf. Om de productie te verhogen, zijn er in de jaren '90 zwartbonte stieren ingezet. Eind jaren '90 had Starbuck een grote invloed in onze veestapel, door zijn zonen Belt, Bookie en vooral Aerostar. We hebben Aerostar nog lang gebruikt en ook zijn zonen Archibald, Design, Aeroline, Rudolph en Roels RC. Gevolgd door o.a. Starleader, TrioSEX, Schering, Progetto, Lee en Esquimau. De productie van de koeien is in die periode naar bijna 9.000 kg gestegen, maar de gehalten werden lager.

In 2002 ben ik in het bedrijf gekomen en de eerste jaren daarna hebben we geprobeerd om elk jaar de kosten te verlagen, maar onder aan de streep hielden we steeds minder over, omdat de melkprijs in die jaren sterker daalde dan de kosten. Door quotum te kopen en de productie per koe te verhogen, probeerden we ons inkomen op peil te houden. Toch lukte dat maar

mondjesmaat. Om te besparen op eiwitrijk krachtvoer, zijn we in die jaren gaan siëstabeweiden om het gras en de energierijke bijvoeding verdeeld over de dag aan te bieden. Dit resulteerde inderdaad in wat lagere voerkosten, maar het was een arbeidsintensief systeem. We waren altijd druk met drie dingen tegelijk, namelijk voeren, weiden en inkuilen.

In 2007 kwamen we in contact met Ado Bloemendal van Pure Graze die ons adviseerde om rigoureuus om te schakelen naar een voorjaarskalvende veestapel, te stoppen met bijvoeren in het weideseizoen, de krachtvoergift te minimaliseren en te gaan stripgrazen in lang gras. Na enkele jaren 'inscharen in een maaisnede' kiezen we nu voor de 'Ierse' manier van beweiden met het wekelijks meten van de grasvoorraad en inscharen bij 1.200 tot 1.700 kg ds, afhankelijk van het tijdstip van het jaar.

*Raesfelts Tanja, Piet Adema 180 x Derby x TrioSEX.
1.234 dagen 27.154 kg melk met 4,60% vet en
3,45% eiwit.*

Bij een 'Grass based' bedrijfssysteem is het belangrijk om koeien te hebben die daarbij passen. De meeste koeien hebben de verandering in onze bedrijfsvoering goed doorstaan, enkelen bleken niet in staat om voldoende gras op te nemen om ook bij een lagere krachtvoergift goed te produceren. Het werd wel moeilijk om de gehalten op niveau te houden en ook de slachtkoeien brachten minder op. Daarom zijn we pakweg tien jaar geleden voorzichtig begonnen om met FH te insemineren. FH-koeien blijken doorgaans goed te functioneren in 'low input' systemen. We

willen een koe fokken die efficiënt gras om kan zetten in vet en eiwit en daarbij gezond en vruchtbaar blijft. Dat gaat makkelijker met een koe van 550 kg dan met een van 650 kg. Iedere 100 kg extra lichaamsgewicht kost 600 VEM per dag extra onderhoudsvoer, dat is meer dan een halve kilo voer per koe per dag. Daarnaast hebben koeien met hoge gehalten per kilogram vet en eiwit minder energie nodig dan koeien met veel liters en lage gehalten. Een groot pluspunt voor FH is daarbij het afkalfverloop en de goede prijzen voor de stierkalveren. Door te kruisen met FH hebben we jaarlijks minder koeien die niet drachtig zijn geworden.

De beste koeien op ons bedrijf zijn van een FH-stier die we in 2010 hebben gekocht, Rivelino 518. Deze stier was geanalyseerd met aAa 156 en was te omschrijven als een compacte stier met korte benen en een iets nauwe achterhand. Bij zijn dochters zien we dat terug met daardoor soms een gespleten vooruier en wat matige ophangband. De uivererving was het zwakste punt van deze stier. De stier heeft twee zomers al onze pinken gedekt. Zijn betere dochters komen niet per se uit de beste moeders, maar uit de moeders waar hij het beste op paste. In die jaargangen hadden we veel pinken met behoefte aan 651 en 654, daar heeft hij goed op gewerkt. De allerbeste dochters komen uit koeien waar hij qua aAa-code goed op paste en die zelf goede uiers hadden, omdat deze stier daar ondersteuning in kon gebruiken. Voor mij was dat de bevestiging dat aAa in combinatie met het gebruik van lineaire kenmerken de beste resultaten geeft, hoewel dat natuurlijk niets nieuws is.

Binnen het FH-ras spelen voor een deel dezelfde problemen als bij HF. Ook bij FH lijkt het echte vrouwelijke melktype (code 1) wat naar de achtergrond te raken en ook hier willen de KI's vooral stieren met bekende namen in de afstamming. Gelukkig zijn er een aantal FH-fokkers die voor een groot deel met zelfgefokte stieren werken, de zogenoemde fundamenterfokkers. Zij zorgen voor voldoende bloedspreiding binnen het ras. Op deze manier blijven er een aantal genetische eilandjes

behouden, waardoor er binnen het ras nog voldoende bloedspreiding is voor de gebruikers van het ras. De toenemende buitenlandse belangstelling voor FH, zorgt ervoor dat er gelukkig wel wat meer stieren via KI beschikbaar zijn dan enkele jaren geleden.

Op ons bedrijf hebben we melkgevende dochters (gehad) van Rivelino 438, Rivelino 518, Rivelino 556, Tittenser Hylke, Deangate Quentin, Martin 17, Semper, Piet Adema 180 en Jubilaris. Bij het jongvee lopen dochters van MEB Sochar, Jubilaris, Tittenser Hylke, Piet Adema 192, Anne 6, Bloemplaathoeve Bas 8, en Meinse. Stieren die dit jaar gebruikt gaan worden, zijn Piet Adema 158, Ewoud, Sem 17, Bas 8, Piet Adema 186 en Anne 6.

Daarnaast zijn we erg tevreden over dochters van eigen stier Raesfelts Maarten. Hij was een zoon van Rivelino 438 uit Raesfelts Maartje, dochter van Piet Adema 180. Zij was een van onze eerste FH-kruisingen en had als vaars de hoogste lactatiewaarde van de hele veestapel die toen nog bijna volledig uit Holsteins bestond. Hieronder een foto van deze koe.

Raesfelts Maartje, Piet Adema 180 x Jocko Besn x Design x Aerostar x Gambler en moeder van eigen stier Raesfelts Maarten. Levensproductie 2.192 dagen 58.061 kg melk met 3,93% vet en 3,57%eiwit. In haar hoogste lijst produceerde ze 9.651 kg melk met 3,56% vet en 3,58% eiwit.

Artikel 25 jaar Triple-A-vereniging

Anne Hiemstra schreef een prachtig verhaal in het novembernummer van het blad Melkvee, wat we hebben opgenomen in deze nieuwsbrief.

Triple-A-vereniging blikt terug op 25-jarig bestaan

'Ons verhaal staat nog, de aantijgingen niet meer'

Om een onafhankelijke aAa-analyse in Nederland mogelijk te maken, richtte een groepje melkveehouders 25 jaar geleden de Triple-A-vereniging op. Enkele vroege en huidige bestuursleden kwamen voor Melkvee bij elkaar om terug en vooruit te blikken. „De twijfel om door te gaan is weg, misschien zijn we juist wel belangrijker dan ooit.”

„Het kernwoord is onafhankelijkheid, om daarmee de betrouwbaarheid van de analyses te waarborgen.” Aan het woord is Piet Beers, die van 1993 tot 2003 de voorzitter was van de Triple-A-vereniging. De voormalige melkveehouder uit Heerhugowaard (NH) legt uit waarom de vereniging 25 jaar geleden werd opgericht. Plaatsgenoot Jan Schilder was destijds als eerste actief als aAa-analist in Nederland, maar werkte toen nog als spermaverkoper voor KI Nieuw Leven. Zijn werkgever claimde het paringsysteem om het

vervolgens commercieel uit te nutten. Dat was althans de bedoeling.

Onder druk

KI Nieuw Leven had de Amerikaanse analisten Phil Hasheider en Jim Sarbacker uitgenodigd om hen het systeem aan Nederland uit te laten leggen. „Beiden gaven aan dat de analyse niet bij een commerciële organisatie hoorde te liggen”, aldus Jan Schilder, die ook bij het ‘jubileum’ aanwezig is. Schilder besloot

daarop zijn dienstverband te beëindigen en als zelfstandig analist aan de slag te gaan. Hij kreeg echter direct een rechtszaak aan zijn broek van zijn voormalige werkgever, die het aAa-handelsmerk had verworven. Schilders eerste klanten waren de melkveehouders Ab en Sietske de Groot uit Lelystad. „Ab zag dat Jan het moeilijk had en dat de onafhankelijke analyse daarmee ernstig onder druk stond. Hij vroeg zich af of wij als boeren niet wat zouden kunnen doen”, vertelt Sietske Zonneveld, de

Analist Jan Schilder (derde van links) merkt dat de variatie in de Holstein-populatie afneemt. „Je ziet heel vaak de codes 2, 3 en 4 terug, dieren met korte nekken en geen ribben. De zo belangrijke vrouwelijke kwaliteiten komen steeds minder voor. Code 1 staat niet voor niets op de eerste plaats. Als de natuurlijke wil om melk te geven ontbreekt, is al het andere niet belangrijk.“

inmiddels hertrouwde echtgenote van de jong overleden initiator. „Ab was ziek, maar zijn hoofd was nog helder. Hij wilde de tijd die hem restte inzetten voor een onafhankelijk analysesysteem in Nederland, zo vertelde Sietske me later“, aldus Schilder.

Oprichting

De Groot besloot om andere Triple-A-gebruikers van het eerste uur te benaderen, waarna er in 1992 een eerste bijeenkomst plaats had van 'verontruste gebruikers van het Runder Analyse Systeem'. De locatie was bij De Groot thuis, zoals de nieuwe woning van Sietske Zonneveld even verderop ook nu nog altijd de vaste plaats van bijeenkomsten is van het bestuur van de vereniging. En niet zonder reden. Hoewel ze zelf niet meer actief is in de melkveehouderij, was zij degene die van jongs af aan geïnteresseerd was in de fokkerij. „Ik hield me van vroeger uit bezig met de fokkerij op het bedrijf van mijn schoonouders, met stieren als Tops, Pilot en Marlin. En ik had het artikel van Meint Posthumus (hij schreef eind jaren tachtig een artikel over het aAa-systeem in Veeteelt, red.) gelezen, wat veel indruk maakte.“

In oktober 1992 werd de vereniging tijdens een vergadering in De Meern (UT) opgericht met De Groot als eerste voorzitter. Niet alleen het waarborgen van de onafhankelijkheid en de daarmee samenhangende erkenning en controle door de Amerikaanse moederorganisatie was een doelstelling, maar ook het kunnen uitoefenen van druk op KI-organisaties om hun stieren te laten analyseren. Vooral de voorlopers van het huidige CRV, KI NoordWest, KI Oost en KI Zuid, bleken er niet aan te willen.

Agressieve reacties

Beers vertelt dat de vereniging er ook voor was om een vuist te maken tegen het toenemende aantal agressieve reacties van KI's en het stamboek. „Stiekem wisten ze wel dat het systeem werkte“, denkt het vroegere bestuurslid Haye Stienstra. Hij is melkveehouder in Jelsum (FR) en gebruikt het systeem omdat hij 'net als bij de bodem naar een stukje rust en balans zoekt'. „Ze voelden zich bedreigd“, aldus Wim Klaver. Hij is een van de oprichters van de vereniging en maakt deel uit van Klaver Kaas uit Winkel (NH), al staat hij naar eigen zeggen tegenwoordig aan de zijlijn (zie ook de pagina's 22 t/m 25). „Het had ook met de wetenschappelijke onderbouwing van het systeem te maken“, stelt Beers. „Het ging er vooral om dat ze geen controle hadden“, denkt Schilder. Overigens waren de 'kleinere' spelers KI Kampen, KI Samen en vooral Veecom wél direct enthousiast over de analyse.

Huidig bestuurslid Peter Aalberts, hij is melkveehouder in Giethoorn (OV), zegt dat het systeem moest concurreren met commerciële paringsprogramma's als bijvoorbeeld het Stier Advies Programma van (de voorlopers van) CRV. „Een argument om proefstieren niet te laten analyseren, was dat daarmee aan de aselechte inzet zou worden getornd. Het zou het lineaire systeem ondermijnen.“ Beers: „Wij hebben altijd gezegd dat Triple A en het lineaire systeem naast elkaar gebruikt zouden moeten worden en dat het ene het andere niet kan vervangen. Je moet alle informatie gebruiken.“

Groeiende belangstelling

De rechtszaak die KI Nieuw Leven tegen Schilder had aangespannen, duurde tot 1995. De jonge analist werd daarbij gesteund door een groeiende groep melkveehouders die brieven bij de rechter hadden ingediend waarin werd gepleit voor onafhankelijkheid. „Dat was niet de bedoeling, bleek achteraf en het feit dat we de rechtszaal binnenkwamen evenmin. We waren vroeger nog brutaal“, lacht Aad Valkering. Hij behoort ook tot de oprichters, is melkveehouder in Oostwoud (NH) geweest en woont tegenwoordig in Bergen. „We hadden een goede advocaat en die kwam op het idee om het merk en de werkwijze te scheiden. Dat bleek uiteindelijk de oplossing“, aldus Schilder. Ondanks de antireclame van bepaalde organisaties groeide de belangstelling voor het Triple-A-systeem en door die groei veranderde de negatieve houding stukje bij beetje. „Jan werd gebeld om Jabot en Celsius te analyseren, omdat er vanuit Amerika vraag was naar de codes“, aldus Piet Beers. „Later kon je een speciale stierenkaart aanvragen met Triple-A-codes; op de reguliere kaart zou namelijk geen ruimte zijn.“ „Dat is in Denemarken nog steeds zo“, reageert Aldert van der Spek. Ook hij hoort bij de oprichters van de vereniging en had tot 1994 een melkveebedrijf in Berkel en Rodenrijs (ZH). Daarna emigreerde hij naar het Deense Brørup, waar hij nog steeds boert.

Verbreding

„Rondom Triple-A is geen strijd meer, het is inmiddels landelijk aanvaard dat het werkt“, stelt Aalberts. „De groep die er niets mee heeft, houdt zich koest. Wij zijn te groot geworden“, reageert de huidige voorzitter, Johan van Houwelingen van proefbedrijf Schothorst Feed Research uit Lelystad. Hij heeft in 2004 de voorzittershamer van Piet Beers overgenomen. De laatste vertelt dat het bestuur zichzelf bij het naderen van het tienjarig jubileum de vraag stelde of de vereniging nog nodig was. „Het werd

Aad Valkering

„We waren vroeger nogal brutaal.“

Aldert van der Spek

„Deense melkfabriek wil gaan uitbetalen op levensproductie.“

Haye Stienstra

„Net als bij de bodem zijn we op zoek naar een stukje rust en balans.“

Johan van Houwelingen

„Een mooie club van normale, onafhankelijk denkende mensen.“

Peter Aalberts

„Triple-A-boeren weten dat ze met de natuur mee moeten werken.“

Piet Beers

„Altijd gezegd Triple-A en lineair systeem naast elkaar te gebruiken.“

Sietske Zonneveld

„Mijn man vroeg zich af of wij als boeren niet wat konden doen.“

Wim Klaver

„De KI bepaalt almaal meer wat er op de koeien moet.“

rustiger", stelt hij. „Toch zijn we blijven bestaan om de boel scherp te houden." De belangrijkste bezigheid van de vereniging was jarenlang de organisatie van de jaarvergadering. „We hadden altijd boeiende sprekers en de bezoekers komen overal vandaan", aldus Van Houwelingen. „En dat is nog steeds zo en bovendien is de sfeer altijd fantastisch", reageert Schilder. De laatste jaren is de club zich nadrukkelijk gaan verbreden. „In 2011 hadden we Bob Miller en Kees van Velzen als sprekers. Aan bod kwamen bijvoorbeeld de aanhoudingspercentages en na afloop kwam Peter Aalberts naar me toe. Hij vond dat we hier iets mee moesten", vertelt Van Houwelingen. „We zijn toen met zes man bij fokkerijprofessor Roel Veerkamp geweest, maar dat werd een desillusie. We vonden er geen luisterend oor."

NVO

„Enkele weken later trof ik goede bekende Henk de Bruijn van HJ-KI op de Fokveedag Hoornaar. Zo kwam ik ook in contact met zijn collega Joop Olieman, die bovendien secretaris was van de NVO. Het klikte meteen en al snel kwam een eventueel lidmaatschap ter sprake. De vraag was natuurlijk of dat wel kon, wij als onafhankelijke vereniging lid worden van een belangenbehartiger. We besloten het in stemming te brengen op de volgende jaarvergadering, maar dat was nog niet zo eenvoudig. Bij hoeveel procent moesten we wel of niet lid worden? Na rijp beraad besloten we dat het 70 procent moest zijn en uiteindelijk was 71 procent voor", prijst Van Houwelingen zich nog altijd gelukkig. Schilder stelt dat de kritische leden van destijds inmiddels veel positiever zijn. Aalberts: „De NVO had ook het imago van een vechtklub, we kenden Joop nog niet goed. Uit het lidmaatschap is weer een klein groepje voortgekomen, een denktank, dat bijvoorbeeld ook de Totaal Index Praktijk heeft ontwikkeld." Beers wil weten of ze ook contact onderhouden met 'de hogere lagen in Arnhem' (CRV, red.). „Ja en dat willen ze ook wel", stelt Aalberts. „Inmiddels hebben we op reguliere basis goed overleg met CRV", bevestigt Van Houwelingen.

Taak scholen

Van Houwelingen wijst erop dat de Duitse dierenartsenbond vorig jaar meldde het fokken op een hoge productie te willen verbieden. Dit omdat er geen evenwicht meer zou zijn tussen productie en gezondheid. „Ze weten niet wat fokkerij betekent", oordeelt hij. „In Den Haag is ook geen kennis", reageert Aalberts. „We moeten op tijd laten weten wat voor koeien we fokken", zegt Beers. „We zijn al bij de NZO geweest", stelt Van Houwelingen. „Maar het vergt wel aanhouden, anders beland je onder in een la", vult Aalberts aan. „Op scholen ligt wat dat betreft ook nog een taak. Ze zouden op de mas al

De jong overleden melkveehouder Ab de Groot uit Lelystad zag dat de onafhankelijke analyse onder druk stond en richtte ter ondersteuning de Triple-A-vereniging op.

moeten uitleggen wat Triple-A inhoudt", gaat hij verder. „Daar hebben we het in de beginperiode ook al over gehad", reageert Beers. Klaver wil weten hoe dat in Denemarken zit. Van der Spek zegt dat Triple A niet veel invloed heeft in Denemarken. „Maar misschien gaat dat veranderen, want de melkfabriek wil gaan uitbetalen op levensproductie." Volgens de emigrant kiest (behalve de Triple-A-gebruikers) vooralsnog echter geen boer er zelf de stieren nog uit. „Door de genomics kennen ze de ouderdieren niet meer."

Levensduur

Aalberts is er van overtuigd dat een hoge levensduur een belangrijke doelstelling is en blijft in Nederland. En dat vooral Nederlandse koefamilies wat dat betreft veel te bieden

denken qua ondernemen. Ze weten dat ze met de natuur mee moeten werken en hebben een bepaalde rust."

Afnemende variatie

Jan Schilder wijst erop dat zogenaamde 'rasspecialisten' bepalen hoe dieren eruit moeten zien en dat daarbij vaak extremiteten worden gecreëerd. „Alleen omdat ze het mooi vinden, ze vragen zich niet af of het functioneert. In de natuur is er altijd een relatie tussen vorm en functie." Hij vertelt dat aAa-ontwikkelaar Bill Weeks niets heeft uitgevonden of bedacht, maar dat hij door een fotografisch geheugen heeft kunnen zien hoe de natuur werkt. „Hij heeft het minutieus uitgewerkt en heeft ook alles uitgeprobeerd." Wim Klaver zegt van meet af aan in het systeem geïnteresseerd te zijn geweest en noemt de resulterende balans in het dier als sterke punt. „En het wordt alleen maar belangrijker, want almaar meer bepaalt de KI wat er op de koeien moet."

Peter Aalberts, de fokker van Nederlands meest verkochte stier Stellando, zegt zich er niet door te laten leiden. „Ik gebruik geen stieren meer die ik niet wil gebruiken." Op zijn bedrijf werd eind jaren tachtig voor het eerst geanalyseerd. „Mijn vader raadde het overigens af, hij had geleerd dat je niet meer naar de stier zelf, maar alleen nog naar zijn fokwaarden moest kijken. En achteraf klopte dat ook, in het Fries-Hollandse tijdperk waren de dieren te rond gefokt."

Door juist wel naar stieren te kijken, weet Schilder inmiddels dat de variatie afneemt. „Je ziet heel vaak de codes 2, 3 en 4 terug, dieren met korte nekken en geen ribben. De zo belangrijke vrouwelijke kwaliteiten komen steeds minder voor. Code 1 (melktype, red.) staat niet voor niets op de eerste plaats. Als de natuurlijke wil om melk te geven ontbreekt, is al het andere niet belangrijk." De analist ervaart een nog steeds toenemende belangstelling voor het systeem en zegt dat er naast hem inmiddels vijf collega's actief zijn in Nederland. „Dat geeft echt een kick", reageert oud-voorzitter Beers, „ons verhaal staat nog, de aantijgingen van destijds niet meer." ■

Triple-A zou het lineaire systeem ondermijnen

hebben. „We moeten uitkijken dat we dat niet kwijtraken door de snelle genetica." Volgens hem is het lineaire systeem klaar. „Dertig jaar geleden waren de klauwen te lang, was de speenplaatsing niet goed en ga zo maar door. Er is al die tijd alleen op vaarzen gefocust. We moeten data verzamelen van oudere koeien." Schilder reageert: „We moeten geduld betrachten in de fokkerij. Zaken als het karakter, de wil om te leven en de intelligentie komen dan ook naar voren." Waar er bij het tienjarig jubileum twijfel was over de noodzaak van het voortbestaan van de vereniging, is dat nu in het geheel niet aan de orde. De bestuursleden plaatsen duidelijke vraagtekens bij veel ontwikkelingen in de fokkerij en hebben door de verbreding (het contact met de NVO) inmiddels de mogelijkheid om zich te roeren. „Misschien zijn we wel belangrijker dan ooit", stelt Van Houwelingen. Hij is na 13 jaar voorzitterschap nog altijd enthousiast. „Het is een mooie club van normale, onafhankelijk denkende mensen." Aalberts herkent dat wel. „Triple-A-boeren hebben een andere manier van